

tatem naturae humanae perfectam in se experiri: tunc per ipsas difficultates, quas in operationibus humanae experiebatur, pro nobis mortalibus mereri, & simul nobis compati, juxta illud ad Hebr. 5. *Dicit ex iis qua passus est obedientiam.* Quis autem non videat, magis Christum expertum fuisse modum operandi naturae humanae, magisque nobis experimento ipso & mereri & compati potuisse, si scientias naturales proprio labore & exercitatione sibi comparaverit, quam si a Deo immediatae infusa habuerit?

16. Ad secundam, nego paritatem & Consequiam, quia Adam conditus fuit in ea etate, cui scientia debebat, ut alios posset instruere, cum datus esset Doctor toti generi humano in naturalibus: At vero Christus assumptus statum infantiae, cui connaturale est crescere etate & sapientia; nec venit, sicut Adam, ut scientias naturales edoceret, sed ut nobis revelaret mysteria gratiae, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 15. *Primus homo de terra terrenus, secundus homo de caelo celestis.* Unde oportuit ut Christus statim haberet scientiam infusam rerum supernaturalium, non vero rerum naturalium, sicut Adamus. Præterquam quod, iste non habuit aliam scientiam a qua juvari posset, sicut Christus, qui a primo sua conceptionis momento scientiam beatam & infusam prædictus fuit, quibus abunde supplicare potuit omnem usum scientiae naturalis, & omnes veritates naturales cognoscere.

17. Dices: Ergo alterutra ex illis scientiis, nempe infusa, vel acquisita, in Christo fuit superflua, si per utramque eadem objecta cognoverit. Sed nego consequiam, quia licet Christus per scientiam infusam naturalem, & per scientiam acquisitam, eadem objecta cognoverit, non tamen eodem modo, nam per infusam illa cognovit modo angelico, & per species a Deo inditas; per acquisitam vero, cognovit modo humano, & per species a rebus acceptas: unde utraque fuit illi connaturalis & necessaria, pro diverso statu; infusa quidem pro statu separationis & beatitudinis; acquisita vero, pro statu vita mortalium; fuit enim simul viator & comprehensor.

CAPUT XV.

De potentia Christi ad causandam gratiam & patrandam miracula.

1. **R**elictis variis erroribus circa potentiam Christi, quos in Clypeo Theologiae Thomistica retulimus, & confutavimus, una tantum hinc se offert difficultas, breviter discutienda, an scilicet humanitas Christi sit organum & instrumentum physicum Divinitatis, ad causandam gratiam, & patrandam miracula?

Respondeatur affirmativè, & probatur primò ex scriptura, nam Luke 6. de Christo dicitur, quod *virtus de illo exhibat, & sanabat omnes.* Et ipsem Christus Luke 8. postquam mulierem sanguinis fluxu laborantem curaserit, dixit: *Novi virtutem de me exisse.* Sed haec non possunt explicari de virtute morali, quae cum sit merum ens rationis, non potest dici, nisi valde impropriè & metaphorice, exire de corpore: Ergo in humanitate Christi fuit virtus instrumentalis physica ad patrandam miracula.

2. Probatur secundò ex Conciliis & SS. Patribus, afferentibus carnem Christi esse vivificatricem,

vivificam, cooperatricem divinitati, & que divina sunt operatricem, ut videre est in Concilio Ephesino, Cyrillo, & aliis: patet autem quod caro non potest esse instrumentum morale, imperans talium effectuum productionem: Ergo ad illos producendos est verum instrumentum physicum. Unde notat Cyrus lib. 4. in Joan. cap. 14. quod Christus in exsuscitandis mortuis, non solum verbo atque imperio ut Deus utebatur, verum etiam carnem suam, quasi cooperatricem nonnunquam adhibebat, ut constat Luke 7. cum filium unicum vidua Nain resuscitavit; narrat enim Evangelista, quod Christus, ut illum ad vitam revocaret, accessit, & tetigit loculum, ut nimur offendere (inquit Cyrus) carnem quoque suam, quoniam Verbo conjuncta erat, vivificam esse.

3. Probat tertio ex D. Thoma hic quæst. 13. art. 2. ubi docet quod humanitas Christi, in quantum est instrumentum Verbi sibi uniti, habet instrumentalē virtutem ad omnes immutaciones miraculosas facandas: Sed habere virtutem instrumentalem, convenient solum instrumento physico: Ergo censet humanitatem Christi esse instrumentum physicum ad patrandam miracula.

Confirmatur: nam ibidem S. Doctor afferit, Christi humanitatem non posse esse instrumentum creationis, benè tamen operationis miraculosa. Ubi claram indigit, se loqui de physico instrumento, cum manifestum sit, Christi humanitatem posse esse causam moralem creationis, per orationem & meritum.

Demum eadem veritas suadet potest ratione sapientiæ insinuata: Conveniens & congruum est, concedere humanitati Christi omnem dignitatem & prærogativam, quæ fini incarnationis & muneri Redemptoris non obest, & aliunde non implicat contradictionem: Sed virtus instrumentalis physica ad causandam gratiam & patrandam miracula, non obest, sed potius convenit fini incarnationis, & officio Redemptoris, ut constat, & aliunde nullam involvit repugnantiam: si enim ignis inferni, virtute sibi divinitus tradita, in spirituales creaturas, quas torquet, physice agit; quidni poterit sacra humanitas, virtute Divinitatis quæ unita est, physice concurrere ad opera supernaturalia? Ergo &c.

4. Eadem veritatem probant omnia argumenta, quibus Thomistæ in tractatu de Sacramentis ostendunt, Sacra menta novæ legis instrumentaliter physicè causare gratiam; nam si Sacra menta, quæ sunt instrumenta separata, physicè operantur nostram salutem, à fortiori illam physicè operabitur Christi humanitas, per quam, ut per instrumentum conjunctum, vis physicè operativa derivatur in Sacra menta.

5. Quando autem dicimus, humanitatem Christi producere gratiam physicè, id intelligimus de ipsa, ut existente, nam Christus ante incarnationem, non fuit causa nisi moralis gratia antiquorum Patrum: nostræ tamen, passio & mors Christi est causa physica, & non solum moralis & meritoria, ut docet S. Thomas supra quæst. 8. art. 1. ad 1. & infra quæst. 48. art. 5. ubi in humanitate & passione Christi duplē causatatem agnoscit; unam per modum meriti & impetrationis, alteram per modum efficientiæ: quia licet passio Christi non existat modo in se, cum præterierit, remanet tamen in aliquo effectu physicè, scilicet in cicatricibus ex illa relicitis: unde sicut pater mortuus est verè causa efficiens filij posthumi, quia agit per virtutem

à se relictam, nimur semen à se dcissum; ira pariter passio Christi est verè causa efficiens nostræ salutis & sanctificationis, quia virtualiter remanet in ejus humanitate cicatricibus affecta. Aliæ objectiones proponentur & solventur in tractatu de Sacramentis, cùm de causalitate sacramentorum nova legis differemus.

CAPUT XVI.

De impeccabilitate Christi.

1. **C**onveniunt omnes humanitatem Christi, ex duplice capite esse impeccabilem: Primo ratione beatitudinis, seu visionis beatificæ, quam a primo sua conceptionis instanti habuit: cùm enim hac animam primæ rectæ operationis regulæ conjugat, illam impeccabilem reddit, ut in tractatu de beatitudine ostensum est. Secundo, ob perfectionem & plenitudinem gratia habitualis, quam in eodem momento à Deo recepit; illa enim, ratione conjunctionis quam habet cum gratia unionis, & quia in Christo est in statu perfecto & connaturali, habet quandam perfectionem gratia patriæ, ratione cuius firmat animam Christi in bono, & potentiam peccandi excludit. Solum ergo difficultas est, & controversia inter Theologos, utrum insuper humanitas Christi, ex vi præcisè unionis hypotheticæ, ita impeccabilis sit, ut si Verbum humanitatem assumeret sine beatitudine, & sine illo gratia dono, præter gratiam substantialē unionis, peccare non posset, nec in sensu compósito, hoc est unione cum peccato retenta, nec in sensu diviso, id est unione per peccatum destructa;

2. Dico primum, humanitatem Christi, ex vi unionis hypotheticæ, ita esse impeccabilem, ut repugnet Christum peccare, peccato cum tali unione compósito. Ita communiter Theologi, excepto Durando, & Scoti Discipulis.

Probat primò ex SS. Patribus, qui non recurserunt ad visionem beatificam, vel ad aliud donum accidentale, sed ad solum unionem hypotheticam, ut probent impeccabilitatem Christi: Ergo censent Christum ex vi unionis hypotheticæ esse impeccabilem, semotis quibuscumque aliis beatitudinis, vel gratia donis. Consequentia patet. Antecedens probatur ex Hilario lib. 1. de Trinit. circa medium, ubi afferit Christum non potuisse admittere peccatum, dum Christus est, *quia qui Christus est, non potuit amississe quod Christus est,* id est unionem hypotheticam, quæ unitus est, a primo sua conceptionis momento. Similiter Anselmus lib. 2. *Cur Deus homo*, cap. 10. ait Christum idcirco non potuisse peccare, *quia non solum homo, sed etiam Deus erat.* Item Rupertus lib. de voluntate Dei cap. 11. dicit quod humanitas Christi, *non per creationem, sed per assumptionem, facta est creatura talis, quia peccare non solum nollet, verum etiam non posset.* Demum Tertullianus lib. de carne Christi, loquens de humanitate Christi, subdit: *Quam Verbum assumendo, fecit suam, & faciens suam, fecit non peccatricem.*

3. Plures etiam ac egregie suppetunt rationes, ad eandem veritatem demonstrandam. Prima est: Humanitas Christi per unionem ad Verbum, infinitè ac substantialiter sancta est, ut supra cap. 9. declaravimus: Sed implicat sanctitatem infinitam ac substantialē, cum peccato componi: Ergo & unionem hypotheticam.

Confirmatur: Gratia habitualis cum peccato

III. Pars.

mortali incompossibilis est, etiam de potentia absoluta, ut in tractatu de gratia ostensum est: Ergo à fortiori gratia unionis. Consequentia patet, si enim participatio divinæ naturæ excludit peccatum, & nequit cum ipso componi; quād magis id præstabit gratia unionis, quæ est ipsam Dei natura, unita humanitati, & illi communicata per unionem hypotheticam.

4. Secunda ratio: Ex eo præcisè aliqua natura impeccabilis reddit, quod conjungitur immobiliter regulæ rectæ operationis: Sed humanitas Christi, per unionem hypotheticam præcisè, conjungitur immobiliter primæ regulæ rectæ operationis, nimur divinæ sanctitati & sapientiæ: Ergo præcisè ex vi talis unionis redditur impeccabilis.

Confirmatur: Ideo visio beatifica reddit humanitatem Christi impeccabilem, quia prima rectæ operationis regulæ, scilicet Deo, eam conjungit: Sed per unionem hypotheticam illa perfectiori modo Deo conjungitur, quam per visionem beatificam; cùm prima unio sit substantialis, & altera solum accidentalis: Ergo ex vi præcisè unionis hypotheticæ, redditur impeccabilis.

5. Tertia ratio: Quoties duo uniuntur in eadem natura vel persona, inferioris subordinatur superiori, & consequenter superiori incumbit cura regendi inferiorem, subindeque defectus inferioris superiori imputatur. Patet hoc in homine, nam quia voluntas, & appetitus sensitivus, uniuntur in una persona humana, appetitus ille subjicitur regimini voluntatis tanquam superioris, & voluntas tenetur appetitum regere; ita ut defectus appetitus voluntati imputetur: Atque natura divina unitur in una persona Christi, cum natura & voluntate humana, & ex vi hujus unionis humana natura subordinatur divina, ut inferior superiori: Ergo naturæ & voluntati divinae, quasi ex proprio officio, ratione unionis hypotheticæ, incumbit specialiter regere & gubernare naturam & voluntatem humanam Christi; unde si ista peccaret, peccatum illud Deo tribueretur. Hanc rationem inserviant Patres sexta Synodi act. 8. ubi postquam asseruerunt, animam Christi, nullum in le naturalem motum excitare, nisi ad nutum Verbi, sibi hypotheticè uniti, sic testimonio Nysseni concludunt: *Quemadmodum nostrum corpus regitur, & ornatur, atque ordinatur ab intellectuali & rationali anima nostra; ita in Domino Christo, tota humana ejus corporis (scilicet natura) ab ejusdem Verbi divinitate, semper, & in omnibus mota, Deo mobilis erat.*

6. Quarta ratio: Si possit humanitas assumpta peccare, peccato cum unione hypotheticæ compósito, actio peccaminosa refunderetur in ipsum suppositum divinum; actiones enim sunt suppositorum, non solum denominative, ut quidam dicunt, sed etiam elicitive, seu effectivæ; quamvis enim personalitas non sit operativa, nec principium quo agens influit, est tamen principium quod agit; unde in divinis, proposicio illa, *essentia generalis, heretica est: ista vero, Pater generat, verissima.* Et Joannes Theologus in Concilio Florentino, ex illo principio probat, absentiente Concilio, Spiritum Sanctum à Filio procedere. Deinde, esto actiones sint suppositorum, denominative tantum, ex hoc saltene sequitur, quod si humanitas assumpta peccare posset, suppositum divinum posset denominari peccans, & Deus posset dici peccator, quod pias aures offendit, & SS. Patres refugiunt, statuanteque differentiam inter illas denominationes, Deus est crucifixus & mortuus, & Deus peccat, vel est peccator, quod

D 3 prima

prima admittitur in Christo, non altera. Cujus rationem reddit S. Thomas supra quæst. i. art. 1. ad 3. quia mors, & similia, sunt malum pœnae introducunt a justitia Dei, & ordinatum in gloriam ejus; peccatum autem est indecentia moralis, & quod sit recessus à divina bonitate, sapientia, & aliis regulis.

7. Dico secundò, Humanitas Christi peccare non potuit, peccato destruente unionem hypostaticam.

Hæc cōclusio constat ex dictis in præcedenti: Si enim humanitas Christi peccaret, peccato destruente unionem hypostaticam, tale peccatum procederet elicitivè à supposito divino, & illi tribueretur, subindeque Deus denominaretur peccans, quæ sunt absurdæ & impossibilia. Sed insuper suaderi potest, exponendo quatuor differentias integratam unionis & gratiam habitualē, quæ manifestè evincunt, nullum peccatum posse à Christo committi, quo unio ejus hypostatica dissolvatur.

Prima est, quia gratia habitualis non constituit suppositum, sed ei advenit, sicut alij habitus; unde plures actiones procedere possunt à supposito, quæ non oriuntur à gratia habituali, ut à principio formalī, inter quas aliqua potest esse peccatum mortale, subindeque talem gratiam expellere. At verò gratia unionis, cum constituat suppositum, est principium quod omnium operationum quæ ab humanitate Christi procedunt, ex quo fit, quod non solum nulla operatio Christi possit esse mala & peccaminosa, sed etiam quod omnis ejus actio sit infiniti meritū & valoris. Secunda est, quia gratia habitualis non immobilitat hominem in bono, bene tamen unio hypostatica; quia ista conjungit immobiliter humanitatem Christi prime regulæ rectæ operationis, scilicet Deo, multoque perfectiori modo, quam visio beatifica, cum ista unio sit accidentalis, illa substantialis. Tertia est, quia gratia sanctificans (cum sit habitus, & habitus utamur quando volumus) liberi arbitrij flexibilitati subjicitur; non verò gratia unionis, cum non sit habitualis, vel accidentalis, sed substantialis. Quarta demum disparitas est, quia gratia habitualis, cum sit sanctitas finita, & diminuta solum participatio divinae naturæ & sanctitatis, licet peccatum ab anima expellat, ei tamen non afferit potentiam ad peccandum: gratia verò unionis, cum sit summa & infinita sanctitas, neddum peccatum actuale, sed etiam potentiam ad peccandum excludit. Cujus ratio est, quia sanctitas ex suo conceptu dicit essentialiter oppositionem cum peccato, & distantiam ac elongationem ab illo, unde summa & infinita sanctitas, summan distanciam & elongationem à peccato, summanque cum illo oppositionem importat: Sed oppositio non solum cum peccato actuali, sed etiam cum potentia peccandi, & elongatio non solum à peccato, sed etiam à potentia expedita ad peccandum, major est, quam sola oppositio cum actu peccati, & sola elongatio ab illo: Ergo summa sanctitas, non solum opponitur actuali peccato, sed etiam potentia expedita ad peccandum, & utrumque removet ab humanitate Christi.

8. Ex dictis intelliges, tres esse causas sanctitatis & impeccabilitatis Christi, nempè unionem hypostaticam, quæ summa & infinite humanitatem Christi sanctificat, & ab ea, neddum peccatum, sed etiam potentiam peccandi excludit: visionem beatificam, quæ animam Christi prima rectæ operationis regulari conjungit, & in ea caufat amorem beatissimum, quo perfectè sanctificatur; & gratiam habitualē, quæ, ratione conjunctionis quam

habet cum gratia unionis, in Christo est in statu perfecto & connaturali, & habet quandam participationem gratiæ pattiæ, ratione cuius firmat animam Christi in bono, ut initio hujus capituli annotavimus. Unde meritò Danielis 9. Christus Sanctus Sanctorum appellatur: & Isaia 46. ob triplum illum titulum sanctitatis, Seraphin die ac nocte, sacrum illud trisagium Sanctus, Sanctus, Sanctus, ante thronum ejus decantant.

9. Objicies primò contra primam conclusiōnem: Deus potest permittere, & permitit, vel permisit de facto peccatum in voluntate hominum & Angelorum; quia licet peccatum sit malum, missio tamen peccati bona est, & ad gloriam Dei conducens: Ergo similiter Deus potest, saltem de absoluta potentia, permittere peccatum in voluntate Christi.

Respondeo, concesso Antecedente, negando consequentiam, & paritatem: licet enim Deum permittere peccatum in voluntate hominum & Angelorum, non sit intrinsecè malum, sed bonum; bene tamen illud permittere in voluntate naturæ ad esse personale Dei assumptæ: nam respectu aliarum voluntatum, Deus se habet ut causa & provisor universalis, regens eas per generalem providentiam, ad quain pertinet permittere aliqua mala & peccata, ad manifestationem divinæ justitiae & misericordiæ: respectu verò voluntatis naturæ assumptæ, se habet ut causa & provisor particularis, cum teneatur eam specialiter in suis operationibus dirigere.

10. Objicies secundò: Humanitati Christi per unionem hypostaticam non fuere communicatae proprietates divinae naturæ; illa enim, ex vi talis unionis, non est facta omnipotens, eterna, aut imensa: Sed impeccabilitas est proprietas naturæ divinae, sicut immortalitas, & immutabilitas: Ergo humanitas Christi, ex vi unionis hypostaticæ, non fuit redita impeccabilis.

Respondeo, concessa Majori, distinguendo Minorem: impeccabilitas ab intrinseco, & ex principiis essentialibus, est proprietas divinae naturæ, concedo Minorem: impeccabilitas ab extrinseco, & ratione aliquis doni gratuiti, ab extrinseco advenientis, nego Minorem, & consequentiam. Licet ergo humanitas Christi sit impeccabilis, quia tamen hæc impeccabilitas non convenit ei ex principiis intrinsecis & essentialibus, nec ab ea diminat per modum proprietatis, sed provenit ex dono ab extrinseco adveniente, & gratuitè à Deo comunicato, nimirum à gratia unionis, non communicatur ei attributum proprium divinae naturæ, quæ ex principiis intrinsecis & essentialibus, habet quod sancta & impeccabilis sit.

Consectaria præcedentis doctrina.

11. Ex dictis sequitur primò, in Christo nec fuisse, nec esse potuisse somitem peccati, seu inordinatam inclinationem appetitus sensitivi ad bona sensibili contra regulam rationis. Nam Christus habuit gratiam & virtutes morales in gradu perfectissimo: proprium autem virtutis est subjecere appetitum rationi, perfectissimè verò virtutis, ita perfectè illum subjecere, ut contra rationem insurgere non possit. Item humanitas Christi, ex vi gratia unionis, est infinite sancta: At infinitæ sanctitati repugnant neddum motus inordinati appetitus inclinantes ad peccatum, sed etiam propensio & inclinatio appetitus sensitivi ad illos; nam summa sanctitas summe distat à peccato: major autem

à peccato distantia est, non solum opponi ipsi peccato, sed etiam ei quod ad peccatum inclinat: Ergo in Christo nec fuit nec esse potuit inordinata inclinatio appetitus sensitivi ad bona sensibili rationi contraria, in qua consistit fomes peccati.

12. Sequitur secundò, in Christo non potuisse esse habitum vitiosum, tum quia habitus vitiosi cum virtutibus moralibus in gradu heroico, quales fuerunt virtutes Christi, incompatibilis sunt. Tum etiam, quia infinita sanctitas divini suppositi, excludit omnem peccandi propensionem, quam secum afferit habitus vitiosus.

13. Sequitur tertiod, in Christo non potuisse esse peccatum veniale, licet enim tale peccatum non opponatur gratiæ habituali, benè tamen gratia unionis; quia illa est solum diminuta quedam & imperfecta divinae naturæ & sanctitatis participatio; ista verò est communicatio totius sanctitatis divinae. Unde SS. Patres supra cap. 9. relati afferunt humanitatem Christi, per gratiam unionis, totius Divinitatis unguento fuisse delubratam: Ergo licet in justis possit esse peccatum veniale, non tamen in Christo.

14. Sequitur quartò, quod etsi corpus Christi non fuisset conceptum ex Virgine, & formatum à Spiritu Sancto, sed ex Adamo traxisset originem, per seminalem propagationem, ejus tamen anima in instanti unionis cum corpore, nec contraxisset, nec contrahere potuisset peccatum originale; quia in eo instanti fuisset in anima Christi, forma incompatibilis cum peccato originali, nempè gratia substantialis unionis, quæ non minus pugnat cum peccato originali, quam cum peccato actuali & habituali.

15. Sequitur quintò, repugnare Christo omnem imperfectionem moralem, subindeque cuiuscumque consilij divini transgressionem seu omissionem. Tum quia hæc imperfectio & omissione repugnant sanctitati Christi, quæ nullæ major esse potest. Tum etiam, quia hic defectus tribueretur supposito divino, ut causæ particulari illius, & ipsi naturæ divinae imputaretur, ratione obligationis quam habet gubernandi voluntatem Christi, quod omnino repugnat.

CAPUT XVII.

Concordia libertatis Christi cum ejus impeccabilitate.

1. Certeum est, Christum, non obstante ejus impeccabilitate, fuisse liberum in servandis præceptis sibi à Patre impositis, præsentim verò in obeunda morte pro salute generis humani: hoc enim ipse Christus testatur Joan. 10. his verbis: *Ego pono animam meam, & iterum sumo eam, nemo tollit animam meam à me, sed ego pono eam a meipso, & potestatem habeo ponendi eam, & potestatem habeo iterum sumendi eam: hoc mandatum accipere à Patre meo.* Ubi Salvator, & mandatum mortis, & liberam ejus electionem, aperte conjungit, dum asserit se in ejus acceptatione, retinere potentiam ponendi animam suam à seipso, in qua potestate sitam esse libertatem, nemo ambigit. Unde Augustinus tract. 119. in Joan. sub finem: *Quis ita dormit, quando voluerit, sicut Iesus mortuus est, quando voluit? Quis ita vestem deposit, quando voluerit, sicut se carne exiit, quando voluit? Quis ita cum voluerit abiit, quomodo cum voluerit obiit?* Rati-

tio etiam suffragatur, tum quia præceptum supponit libertatem in eo cui imponitur, frustra enim nobis præcipitur, ut respiremus, vel ut beatitudinem amemus. Tum etiam, quia Christus moriendo ex obedientia, ceteraque adimplendo præcepta, meruit apud Patrem, ut constabit ex dicendis capite sequenti: meritum autem supponit libertatem, cui ut fundamento innititur: Ergo Christus fuit liber in servandis præceptis sibi à Patre impositis, Verum difficilè explicari potest, quomodo cum tali libertate, posset salvare & conjungi ejus impeccabilitas: Si enim fuit liber in servandis præceptis Patris, potuit ea non exequi, subindeque peccare, & sic non fuit impeccabilis: si verò ea transgredi non potuit, liber non fuit: unde alterutrum ex his videtur negandum, nempè, aut Christum fuisse liberum, aut fuisse impeccabilem.

2. Ad hunc nodum solvendum, & ad conciliandam Christi libertatem cum ejus impeccabilitate, mirum est in quot placita dividantur recentiores Theologi. In primis enim aliqui negant, Christum habuisse à Patre præceptum moriendo, strictè sumptum, sed late & improptè, prout significat Dei voluntatem, qua decreverat ipsum pro salute hominum moritum. Sed hoc aperè videtur repugnare Scripturæ Sacrae, dicitur enim Joan. 10. *Hoc mandatum accepi à Patre meo, & cap. 12. Qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit, & cap. 14. Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio, & cap. 15. Si præcepta mea servaveritis, sicut & ego præceptra Patris mei servavi;* ubi eodem modo vocat præcepta quæ ipse à Patre accepit, ac ea quæ Apostoli ab eo accepérunt. Addo quod, juxta Scripturam, Christus ex obedientia ad Patrem mortuus est, ut constat ex illo ad Philip. 2. *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem:* Unde Bernardus serm. ad milites templi cap. 13. ait quod tantam habuit obedientiam, ut vitam, quam ipsam perdere maluerit, factus obediens usque ad mortem: Sed obiectum formale obedientia est præceptum superioris, strictè sumptum, ut docet S. Thomas 2. 2. qu. 104. artic. 2. Ergo Christus, præceptum strictè sumptum moriendo pro salute generis humani, à Patre habuit.

3. Alij existimant, quod antequam Christo imponeretur præceptum moriendo, postulavit sibi fieri tale præceptum, aut ipsi propositum fuit à Patre, sub conditione quod posset ipsum recusare, vel acceptare. Sed hoc nullum habet fundatum in Scriptura, vel SS. Patribus, quin potius ex Sacris litteris habemus, Christum ingredientem mundum Patri suo dixisse: *Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei:* Ergo in primo instanti conceptionis, fuit illi intimatum præceptum moriendo, non ab eo postulatum. Addo quod, hie modus dicendi, negotium nostra salutis & redemptionis, obtinere per mortem Christi, principalius reducit ad humanam Christi voluntatem, quam ad voluntatem divinam; & meritum obedientiæ Christi, vel omnino evanescit, vel saltem valde diminuit: vix enim illa est obedientia subditi, cui nihil præcipitur, nisi exploratæ & expectatæ, à superiore ejus voluntate. Unde egregie Bernardus serm. de tribus ordinib. Eccles. *Quisquis vel aperie, vel occulte satagit, ut quod habet in voluntate, hoc ei spirituali Pater injungat, ipse se seducit, si forte sibi quasi de obedientia blandiatur; neque enim in ea re, ipse Pralato, sed magis ei Pralatus obedit.*

4. Alii docent cum Cardinali Delugo, idè Christum liberè præceptum moriendo impleuisse, quia tale præceptum fuit à Patre illi propositum,